

Фонд
Демократичні ініціативи
імені Ілька Кучеріва

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

БЕЗПЕКОВІ РИЗИКИ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ

думка громадян та пропозиції експертів

МЕТОДОЛОГІЯ

Загальнонаціональне опитування проведено **Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва** спільно з соціологічною службою Центру Разумкова у період з **9 по 15 серпня 2023 року**.

Методом face-to-face було опитано **2019 респондентів** віком від 18 років, які проживають у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій областях та місті Києві.

У Запорізькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській областях – лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії.

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статево-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 року (за віком, статтю, типом поселення).

Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Водночас додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Склад макрорегіонів:

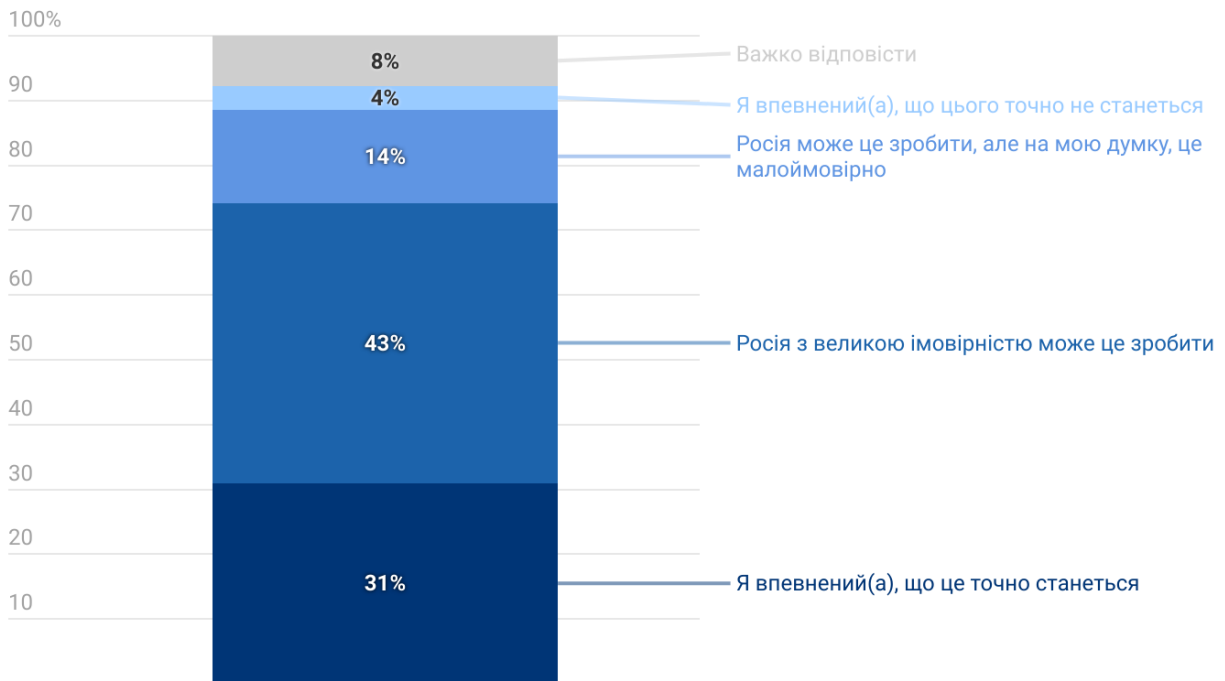
- Захід – Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області;
- Центр – Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, а також місто Київ;
- Південь – Запорізька, Миколаївська, Херсонська та Одеська області;
- Схід – Дніпропетровська, Харківська області.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Станом на першу половину серпня 74% опитаних були впевнені, що Росія вірогідно вдасться до систематичних ракетних ударів по українській енергетичній інфраструктурі, як це було восени та взимку 2022-2023 року. Із них 31% респондентів були переконані, що атака на енергосистему точно станеться, а 43% розглядали цей сценарій як високоймовірний. Серед опитаних 14% оцінили ризик ракетних ударів по енергосистемі як низький, а 4% респондентів були переконані, що цього точно не станеться.

Оцінка ймовірності того, що Росія вдаватиметься до систематичних ракетних ударів по українській енергетичній інфраструктурі

Q: На Вашу думку, чи вдаватиметься Росія до систематичних ракетних ударів по українській енергетичній інфраструктурі, як це було восени та взимку 2022-2023 року?

Опитування методом face-to-face проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова у період з 9 по 15 серпня 2023 року. Опитано 2019 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

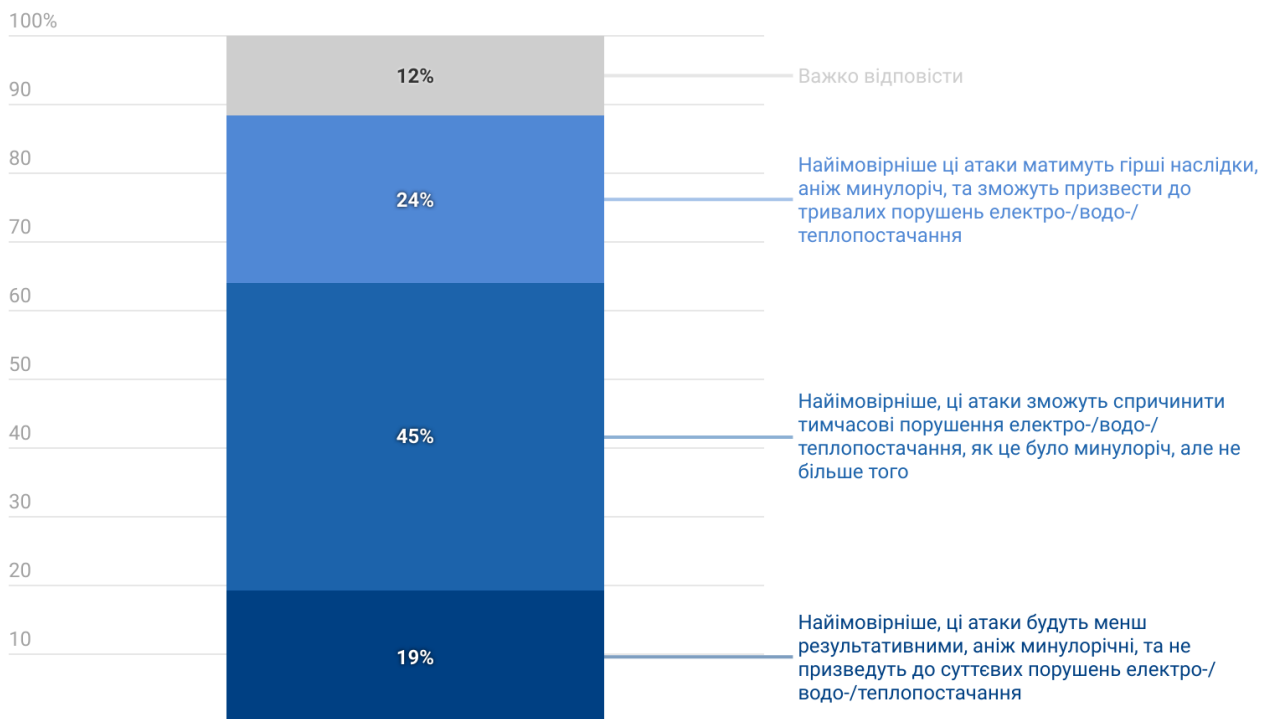
Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

У розрізі макрорегіонів абсолютна більшість населення схильна вважати, що Росія скоріше вдасться до систематичних ракетних ударів по українській енергетичній інфраструктурі. У південних областях згодних із цим твердженням трохи менше, ніж в інших макрорегіонах: 67% проти 75%. Різниця в оцінках імовірності між макрорегіонами зберігається переважно за рахунок меншої частки респондентів у південних областях, які впевнені у ракетних обстрілах, та більшої частки тих, хто вважає такий сценарій малоймовірним.

У разі, якщо Росія все ж вдасться до атак на українську інфраструктуру, 45% респондентів переконані, що наслідки будуть співмірні з наслідками обстрілів взимку 2022-2023 року. Четверть опитаних вважають, що наслідки можуть бути навіть гіршими, ніж торік. Близько 19% респондентів прогнозують, що атаки будуть менш результативними та не призведуть до суттєвих порушень електро-/водо-/теплопостачання.

Оцінка наслідків, якщо Росія вдаватиметься до атак на українську інфраструктуру

Q: Якщо Росія вдаватиметься до атак на українську інфраструктуру, на Вашу думку, до яких наслідків це найімовірніше призведе?

Опитування методом face-to-face проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова у період з 9 по 15 серпня 2023 року. Опитано 2019 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

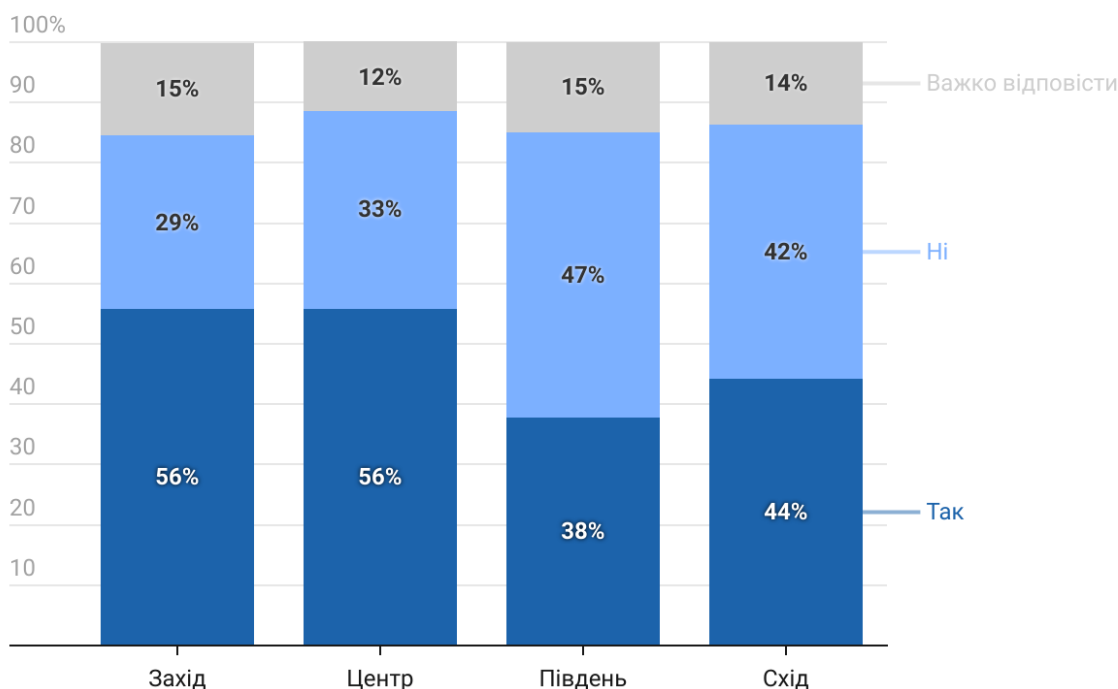
Більшість респондентів, які вважають, що атаки матимуть гірші наслідки, ніж минулорічні, проживають у південних (43%) та східних областях (30%). На меншу результативність атак більш схильні очікувати респонденти, що проживають у центральних областях (24%), порівняно з іншими макрорегіонами.

Якщо ж атаки на українську інфраструктуру все-таки відбудуться і їхні наслідки будуть зіставні з минулорічними, половина опитаних (52%) впевнені, що зможуть задовольнити свої побутові потреби та відносно комфортне життя своєї родини. Натомість 35% респондентів не зможуть подбати про себе та свою родину за таких умов. 13% опитаних не визначилися з відповіддю.

Лише 39% опитаного населення південних областей та 44% – східних областей зможуть забезпечувати побутові потреби та відносно комфортне життя себе та своєї родини у разі обстрілів інфраструктури. Для порівняння, у західних та центральних областях подбати про себе та родину зможуть 56% опитаних.

Здатність забезпечувати побутові потреби та відносно комфортне життя себе і родини, якщо атаки на українську інфраструктуру відбуватимуться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними

Q: У разі якщо атаки на українську інфраструктуру відбуватимуться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними, чи матимете Ви змогу забезпечувати побутові потреби та відносно комфортне життя Вашої родини?

Опитування методом face-to-face проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова у період з 9 по 15 серпня 2023 року. Опитано 2019 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Найбільш вразливими, у разі повторення обстрілів енергетичної інфраструктури, як взимку 2022-2023 року, будуть респонденти пенсійного віку (60 років і старші). 42% з них не зможуть задовольнити побутові потреби та забезпечити відносно комфортне життя своєї сім'ї.

Значний ризик обстріли інфраструктури нестимуть людям, які живуть за межею бідності. 31% серед найменш заможних громадян зможе задовольняти свої побутові потреби та відносно комфортне життя у разі обстрілів. Серед бідних респондентів подбати про себе зможе половина, серед умовно забезпечених – майже дві третини (62%).

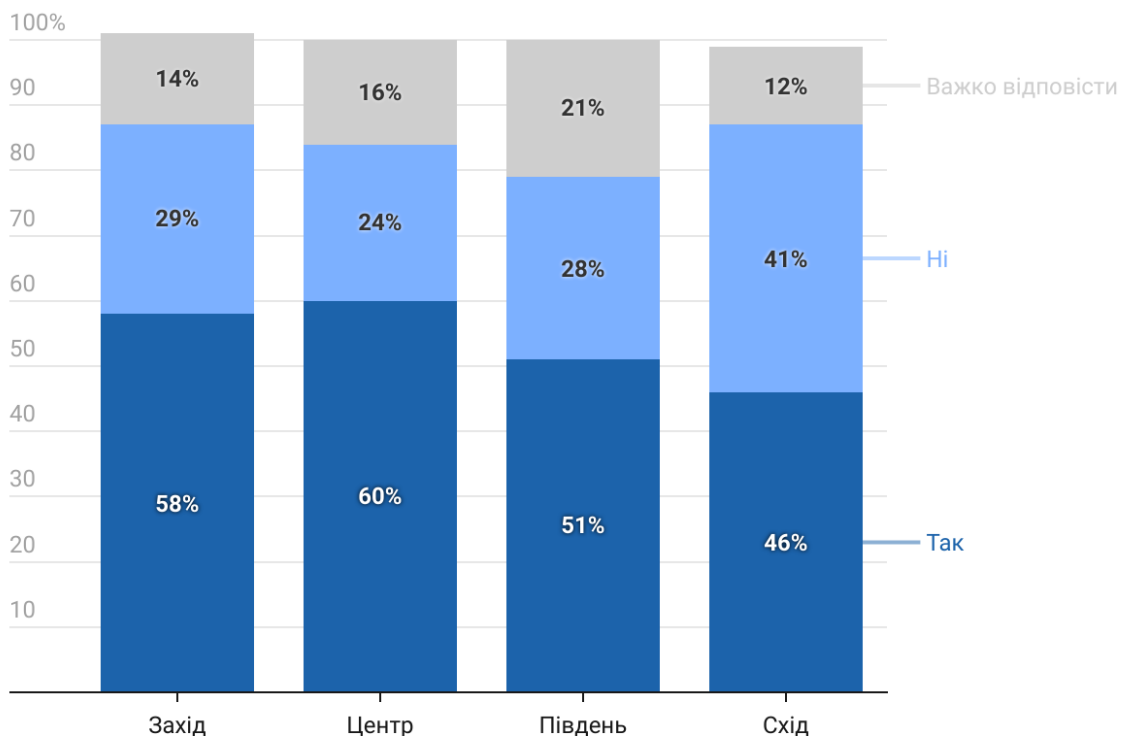
Половина респондентів (51%), які прогнозують, що атаки на інфраструктуру матимуть гірші наслідки, ніж минулорічні, не зможуть подбати про себе та свої родини, навіть якщо наслідки атак будуть співставними з минулорічними.

Якщо атаки на українську інфраструктуру продовжаться та їхні наслідки будуть співставними з минулорічними, 56% працевлаштованих респондентів зможуть продовжити виконувати свої робочі обов'язки. Не зможуть продовжити працювати – 28%.

Особливо сильний вплив атаки на інфраструктуру може мати на працездатність населення східних областей. 41% респондентів зі східних областей повідомили, що не зможуть продовжити виконувати свої робочі обов'язки, якщо наслідки атак на інфраструктуру будуть співставними з минулорічними.

Здатність виконувати робочі обов'язки, якщо атаки на українську інфраструктуру відбуватимуться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними

Q: На Вашу думку, чи матимете Ви змогу виконувати свої робочі обов'язки, якщо атаки на українську інфраструктуру продовжаться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними? (% серед працевлаштованих респондентів)

Опитування методом face-to-face проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова у період з 9 по 15 серпня 2023 року. Опитано 2019 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Працевлаштовані респонденти, які наразі живуть за межею бідності, рідше повідомляли, що зможуть продовжити виконувати свої робочі обов'язки у разі обстрілів інфраструктури, порівняно з бідними чи умовно забезпеченими респондентами: 35% серед вкрай бідних порівняно з 54% серед бідних і 62% серед умовно забезпечених.

49% опитаних вважають, що підрив Запорізької атомної електростанції (ЗАЕС) є ймовірним. 30% респондентів переконані, що такий сценарій малоімовірний, тоді як 9% вірять, що цього точно не станеться.

Найменш ймовірним підрив ЗАЕС Росією видається респондентам пенсійного віку (60 років і старші). Серед них 44% впевнені, що Росія може піти на це, 42% вважають підрив ЗАЕС Росією малоімовірним чи взагалі неможливим.

Респонденти із західних областей частіше розглядали підрив ЗАЕС Росією як цілком ймовірний сценарій (58%) порівняно з респондентами східних (48%), центральних (46%) та південних (42%) областей. Однак частка тих, хто впевнений, що Росія точно підірве ЗАЕС, найбільша серед респондентів зі східних областей: 19% порівняно з 8% в інших макрорегіонах.

ТАБЛИЦІ

1. На Вашу думку, чи вдаватиметься Росія до систематичних ракетних ударів по українській енергетичній інфраструктурі, як це було восени та взимку 2022-2023 року? (у %)

Я впевнений(а), що це точно станеться	31,0
Росія з великою імовірністю може це зробити	43,2
Росія може це зробити, але на мою думку, це малоімовірно	14,4
Я впевнений(а), що цього точно не станеться	3,7
Важко відповісти	7,7

1.1 Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Я впевнений(а), що це точно станеться	22,2	33,4	17,4	44,7
Росія з великою імовірністю може це зробити	54,2	41,8	49,8	27,8
Росія може це зробити, але на мою думку, це малоімовірно	15,3	13,5	23,9	10,3
Я впевнений(а), що цього точно не станеться	1,8	4,8	3,0	4,1
Важко відповісти	6,5	6,4	6,0	13,1

2. Якщо Росія вдаватиметься до атак на українську інфраструктуру, на Вашу думку, до яких наслідків це найімовірніше призведе? (у %)

Найімовірніше, ці атаки будуть менш результативними, ніж минулорічні, та не призведуть до суттєвих порушень електро-/водо-/теплопостачання	19,2
Найімовірніше, ці атаки зможуть спричинити тимчасові порушення електро-/водо-/теплопостачання, як це було минулоріч, але не більше того	44,7
Найімовірніше ці атаки матимуть гірші наслідки, ніж минулоріч, та зможуть призвести до тривалих порушень електро-/водо-/теплопостачання	24,5
Важко відповісти	11,6

2.1 Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Найімовірніше, ці атаки будуть менш результативними, ніж минулорічні, та не призведуть до суттєвих порушень електро-/водо-/теплопостачання	17,4	24,0	9,5	15,7
Найімовірніше, ці атаки зможуть спричинити тимчасові порушення електро-/водо-/теплопостачання, як це було минулоріч, але не більше того	53,8	44,2	40,0	36,1
Найімовірніше ці атаки матимуть гірші наслідки, ніж минулоріч, та зможуть призвести до тривалих порушень електро-/водо-/теплопостачання	19,4	21,1	42,5	29,9
Важко відповісти	9,4	10,7	8,0	18,3

3. У разі якщо атаки на українську інфраструктуру відбуватимуться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними, чи матимете Ви змогу забезпечувати побутові потреби та відносно комфортне життя Вашої родини? (у %)

Так	12,7
Скоріше так	39,1
Скоріше ні	26,2
Ні	8,8
Важко відповісти	13,3

3.1 Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Так	14,2	14,8	14,1	12,0
Скоріше так	38,7	43,8	43,0	38,4
Скоріше ні	23,5	23,8	23,2	26,7
Ні	7,4	7,8	7,3	8,7
Важко відповісти	16,1	9,7	12,4	14,1

3.2 Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	11,6	13,3	11,4	13,2
Скоріше так	44,2	42,5	26,4	31,0
Скоріше ні	22,7	25,7	39,8	24,8
Ні	6,1	7,1	7,5	17,3
Важко відповісти	15,3	11,5	14,9	13,7

3.3 Розподіл за фінансовим становищем респондентів (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Так	8,8	11,9	15,1
Скоріше так	22,4	37,7	46,4
Скоріше ні	36,8	27,0	22,2
Ні	14,7	9,7	5,6
Важко відповісти	17,3	13,7	10,7

4. На Вашу думку, чи матимете Ви змогу виконувати свої робочі обов'язки, якщо атаки на українську інфраструктуру продовжаться та їх наслідки будуть співставними з минулорічними? (% серед працевлаштованих респондентів)

Так	15,5
Скоріше так	40,2
Скоріше ні	20,4
Ні	8,0
Важко відповісти	15,9

4.1 Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	15,2	14,4	19,3	13,6
Скоріше так	42,6	46,1	31,6	32,9
Скоріше ні	21,8	17,7	18,7	28,2
Ні	6,9	5,9	9,8	13,1
Важко відповісти	13,6	15,9	20,7	12,2

4.2 Розподіл за фінансовим становищем респондентів (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Так	9,1	15,9	16,6
Скоріше так	26,1	38,1	45,9
Скоріше ні	29,7	19,7	19,0
Ні	9,1	10,3	5,6
Важко відповісти	26,1	16,1	13,0

5. На Вашу думку, чи піде Росія на те, аби підірвати Запорізьку атомну електростанцію (ЗАЕС)?
(у %)

Я впевнений(а), що це точно станеться	10,0
Росія з великою імовірністю може це зробити	39,3
Росія може це зробити, але, на мою думку, це малоімовірно	30,2
Я впевнений(а), що цього точно не станеться	8,9
Важко відповісти	11,6

5.1 Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Я впевнений(а), що це точно станеться	7,1	10,9	11,4	12,0
Росія з великою імовірністю може це зробити	43,5	41,6	40,3	38,7
Росія може це зробити, але, на мою думку, це малоімовірно	30,7	30,2	29,7	31,2
Я впевнений(а), що цього точно не станеться	8,7	6,3	7,8	7,2
Важко відповісти	9,9	10,9	10,8	10,8

5.2 Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Я впевнений(а), що це точно станеться	7,6	8,4	6,4	18,8
Росія з великою імовірністю може це зробити	50,5	37,6	35,1	29,6
Росія може це зробити, але, на мою думку, це малоімовірно	27,2	32,9	40,1	23,1
Я впевнений(а), що цього точно не станеться	5,7	9,1	10,4	12,1
Важко відповісти	9,1	11,9	7,9	16,5